

Lærerark

Om undervisningen i Tivoli:

Undervisningen i Tivoli varer 90 min. og som udgangspunkt, vil der være en afklaring af emne og gennemgang af relevant teori i undervisningslokalet i ca. ½ time. Dernæst skal eleverne i grupper ud til en location i Tivoli, hvor de skal arbejde med en gyserfortælling i ca. 40 min. Til slut er der opsamling i klassen, hvor gruppernes historier fortælles, og forløbet rundes af. Forløbet har fokus på genrens virkemidler, komposition samt skriftlig og mundtlig formidling.

Hvis du og klassen ønsker at arbejde videre med fortællingen eller skrive nye gysere med udgangspunkt i Tivoli, vil det være muligt at få dem lagt på Tivolis hjemmeside. De færdige historier skal i så fald sendes til: chho@tivoli.dk

Forløbet kan stå alene, bruges i sammenhæng med en eller flere af nedenstående opgaver eller i forbindelse med et længerevarende undervisningsforløb om gysergenren. Opgaverne kan enten laves før eller efter forløbet i Tivoli, da det både kan bruges som en motiverende start eller som en spændende afslutning.

Opgaverne er egnet til undervisning i faget dansk.

De følgende sider er både elevark til udprint og/eller forslag til øvelser/opgaver, der kan laves enten individuelt, i grupper eller på klassen. Derudover er der også litteraturforslag til nogle af opgaverne. Det er tænkt som et katalog af opgaver og forslag, hvor du som lærer vælger det, der er egnet til lige netop din klasse.

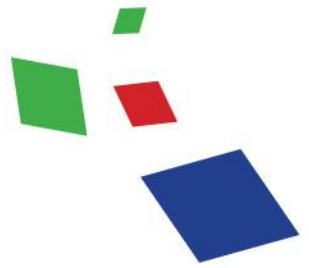
Introduktion til gysergenren kan enten laves som en fælles, individuel eller gruppevis brainstorm. Stikord noteres på tavlen og i elevernes hæfter, eller eleverne kan lave øvelsen: *Hvad får dig til at gyse?* Dette slutes af med en opsamling på klassen.

Lav brainstorm – evt. ud fra flg. spørgsmål:

- Hvilke gysere kender I?
- Hvordan kan man genkende en gysere?
- Findes der forskellige slags gys? – De tre undergenrer

Psykologisk gys – ofte realistisk
Splatter – monstre og blodige detaljer
Spørgeshistorie – overnaturlige hændelser/figurer

ELEVARK 1

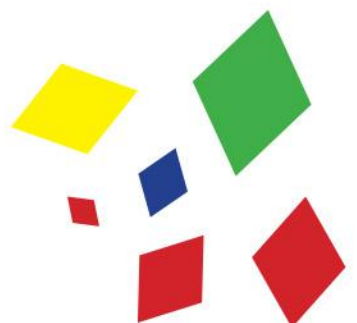
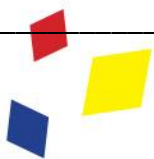
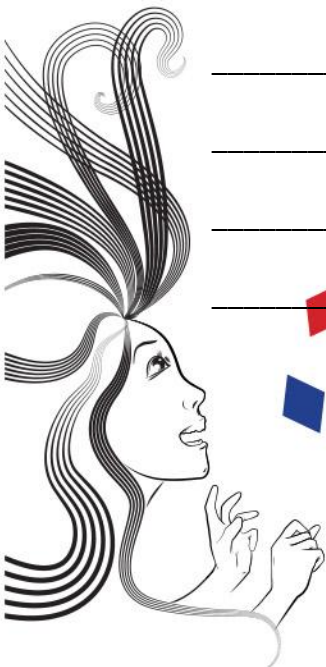
Hvad får dig til at gyse?

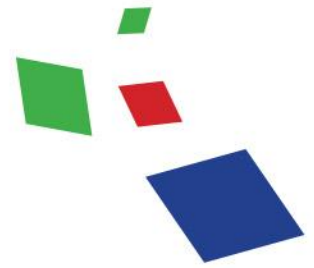
- *Brainstorm*

1. Skriv alt det, du kender til gys.

Det kan være alt fra titler på bøger og film og ting, personer eller steder, du synes er uhyggelige, til skræmmende drømme eller oplevelser du selv har haft.

2. Hvad er det, der gør disse bøger, film, personer, oplevelser osv. særligt skræmmende?

Genretræk

Genretræk eller genrekendetegn er signaler i teksten, der viser os, at den tilhører en bestemt genre. Gyser-genren har tit nogle meget tydelige signaler.

For eksempel:

Spænding

Nogle gysere kaster os direkte ud i en historie, der er uhyggelig fra starten, men ofte bygges spændingen stille og roligt op.

Uhyggelig stemning

Man kan skabe en uhyggelig stemning ved at lade handlingen foregå et skummelt sted, som fx i et gammelt, forladt hus. Den kan også foregå på et uhyggeligt tidspunkt, fx ved fuldmåne eller ved midnatstid. Hvis der fx er personer, der bliver forfulgt, er det en god ide at lave korte sætninger – det skaber en hektisk stemning. Der skal bruges mange tillægsord, når man vil skabe en stemning af uhygge.

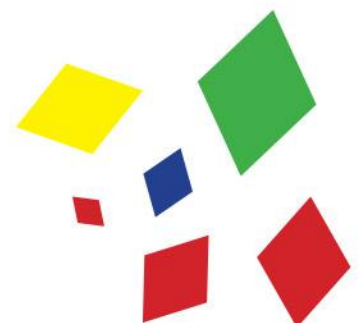
Noget overnaturligt

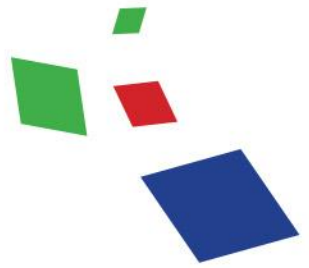
Hovedpersonerne må kæmpe mod uhyggelige, overnaturlige væsener som fx varulve, zombier osv.

Noget ude af kontrol

Noget ikke-levende (masker, dukker osv.) bliver pludselig levende og ustyrligt.

Splatter: Der findes både splatterfilm og splatterhistorier – man kan faktisk kalde det en undergenre til gysergenren. Derudover bruger mange gysere splatter-effekter ind imellem. Hvis man bruger splatter-effekter, gælder det om at få så mange blodige detaljer med som muligt.

ELEVARK 2b

Genretræk

I skal nu arbejde med nogle af gysergenrens træk/kendetegn

Opgave 1

Ved fx at indsætte tillægsord, eller omskrive dem ganske lidt, skal disse sætninger gøres uhyggelige.

Harlekin og Columbine danser på Pantomimeteatret

Kontrolløren lukker gæsterne ind i Tivoli

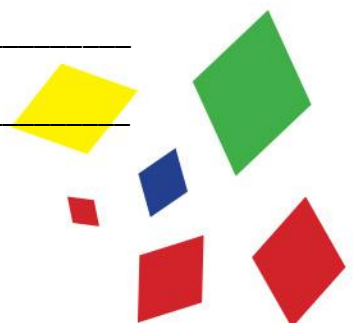
Pjerrot går smilende ned af stien

Opgave 2

Kom med eksempler på gysere, hvor der optræder noget overnaturligt. Beskriv hvad det er, der er overnaturligt.

Opgave 3

Kom med eksempler på gysere I kender på noget er ude af kontrol. Hvad er det, der er ude af kontrol?

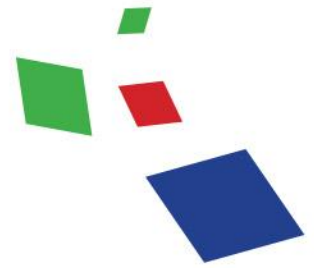

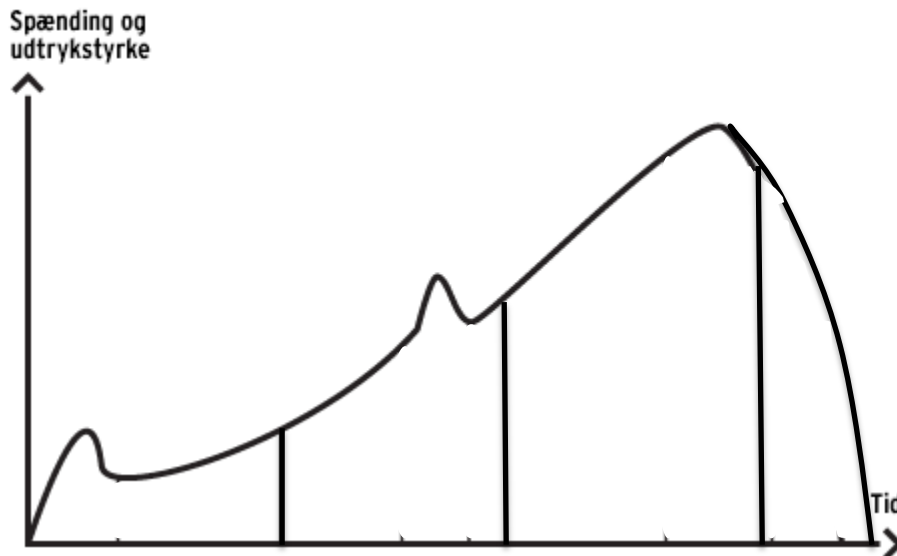
Splatteropgave

- Vælg en kort historie, du kender rigtig godt, fx en af dine yndlingshistorier fra du var lille - eller et eventyr som *Rødhætte* eller *Hans og Grete*.
- Genskriv historien som en gyser med masser af splatter-effekter og andre gyser-virkemidler.

Den lille berettermodel

Anslag/indledning
Historien sættes i gang - vi skal fornemme uhygge og at noget vil ske.

Point of no return
Der sker noget, som betyder at ingenting kan blive som før.

Klimaks
Det her er historiens højdepunkt – der sker virkelig noget.

Udtoning/afslutning
Historien afsluttes og tingene falder på plads.

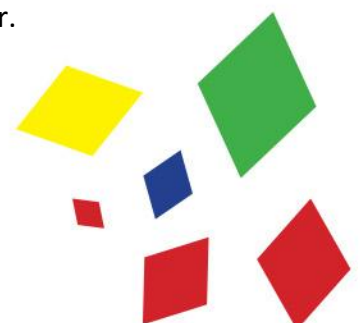
Berettermodellen er en model over den klassiske opbygning af en historie. Den findes også i en lidt større udgave end den, du skal arbejde med her.

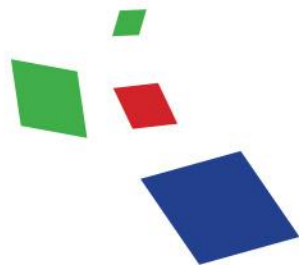
Den lille berettermodel, som du kan se herover, består af *anslag*, *point of no return*, *klimaks* og *udtoning*. Den kan med fordel bruges til kortere historier som for eksempel noveller. Berettermodellen kan også bruges i forbindelse med filmanalyse

Opgave 1

Læs novellen

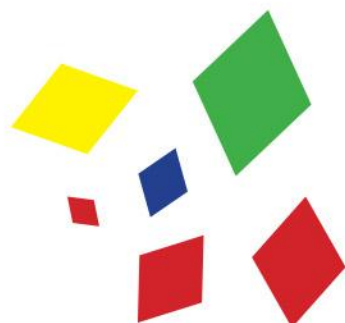
Hvordan er historien bygget op? Prøv at inddеле historien i anslag, point of no return, klimaks og udtoning. Diskuter på klassen, hvordan I synes den skal inddeles og hvorfor.

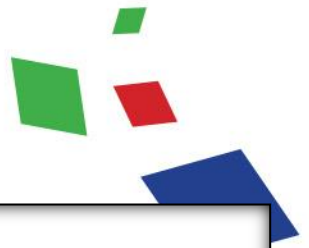

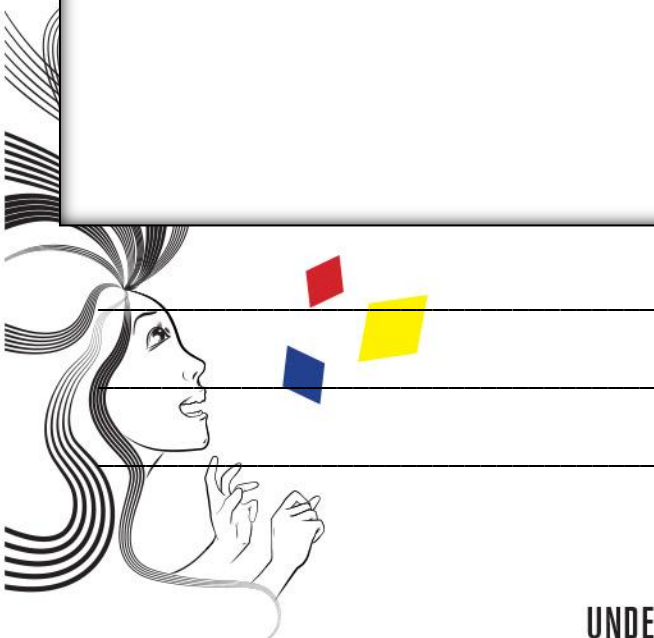
Lav et monstrøst fotoalbum

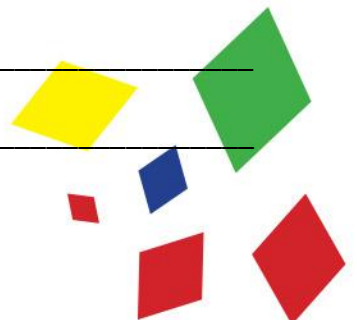
Vi kender forbryderalbum fra krimier. Du skal nu lave et monstrøst album med tegninger af de 4 mest uhyggelige personer, monstre eller væsener, du kender – enten fra film, bøger eller frit fra din fantasi. Du skal også skrive en kort tekst under hvert portræt.

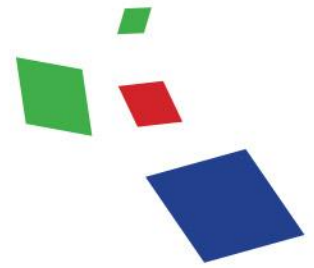

ELEVARK 4b

Forslag til det videre arbejde

Lærerark

Efter besøget i Tivoli

Arbejd videre med klassens historie

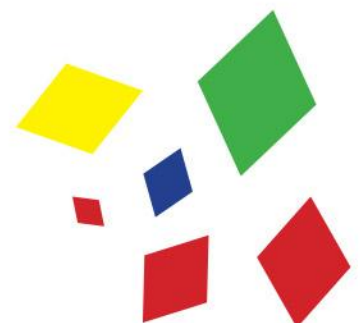
Tips til det videre arbejde:

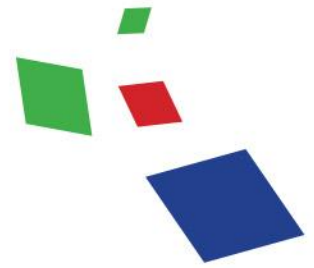
- Lav grundige personkarakteristikker af hovedpersonerne.
- Arbejd med de forskellige locations, og sørg for at få dem bundet godt sammen ved fx at lave hovedpersonernes rute rundt i Tivoli på en stor planche.
- Arbejd med personernes tanker og følelser på deres vej rundt i Tivoli.
- Arbejd med beskrivelserne af Tivoli.

Klassen skal arbejde videre med historien, så den til sidst fremstår som en helstøbt gysernovelle. Når den er klar til "udgivelse" sendes den til Tivoli (se første ark), hvorefter den lægges på hjemmesiden.

Gyserkortfilm

Kan det eleverne har lært overføres til filmgenren? Lad dem lave små korte gysere (3-5 min.), hvor de bruger deres smartphones eller tablets til at optage på.

Lærerark

Forslag til litteratur

Elevark 3: *Grusvejen* af Sara Skaarup fra *Gyselige Fortællinger*

For yderligere inspiration til arbejdet med gysergenren se også:

- *Gyselige Fortællinger* af Trine May. Undervisningsmateriale til mellemtrin med 5 forskellige tekster i gysergenren og tilhørende opgaver.
- <http://gysoggru.wikispaces.com/> Undervisningsmateriale med tilhørende opgaver. Det er udarbejdet til 4. kl., men kan bruges helt eller delvist på hele mellemtrinnet.
- Derudover kan du ved en søgning på *gys og gru* finde yderligere undervisningsforløb, der dog ikke kan linkes til her.

Inspiration til opgaver og tekst er primært hentet fra *Gyselige Fortællinger* af Trine May.

